

ชื่อไทย : กวาวเครือขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Pueraria condollei* Grah. ex Benth. Var. *mirifica* (Airy Shaw & Suvatbandhu) Niyomdham วงศ์: Leguminosae

พื้นที่จัดทะเบียน
แจ้งการปลูกเพื่อ
วิจัย ส่งออก
จำหน่ายแปรรูปเพื่อ
การค้า 459 ไร่

เชิงราย 368 ไร่
กำแพงเพชร 90 ไร่
สระแก้ว 1 ไร่

แหล่ง
ธรรมชาติ

28 จังหวัด เช่น
ลำปาง
น่าน
เชียงใหม่
กาญจนบุรี
ตาก
เลย
ประจวบคีรีขันธ์
สระบุรี

แจ้งการครอบครองจากแหล่งที่มาจกธรรมชาติ
จำนวน 11 ราย ปริมาณน้ำหนักสด 62.1 ตัน น้ำหนักแห้ง 2.6 ตัน
(ที่มา กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก 13 พ.ค.51)

ลักษณะสำคัญพืช	ไม้เถาเลื้อย เนื้อแข็ง อายุเก็บเกี่ยว 3-4 ปี ระยะปลูก 2*2 เมตร ผลผลิตสด 19.5 ตันต่อไร่ อัตราการทำแห้ง 1 ต่อ 10
ส่วนที่ใช้ประโยชน์	หัวใต้ดิน (tuberous root)
สารสำคัญ	มีไฟโตรเอสโตรเจน (Phytoestrogens) - ที่มีฤทธิ์แรง ได้แก่ miroestrol และ deoxymiroestrol - ที่มีฤทธิ์อ่อนพวก isoflavones เช่น puerarin, diadzein, genistein, genistin, daidzin, mirificin และ kwakhurin
สรรพคุณและฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา	มีฤทธิ์คล้ายฮอร์โมนเพศหญิง ทำให้ทรวงอกขยาย อายุวัฒนะ บำรุงเลือด บำรุงผิวและผม

กฎ/นโยบายที่เกี่ยวข้อง	
พรบ.พันธุ์พืช พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535	เป็นพืชสงวน ห้ามส่งออกยกเว้นที่ผ่านขบวนการและ ไม่สามารถขยายพันธุ์ได้
ประกาศสมณ ไพร่ควบคุม 2 ส.ค.2549	การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษาขนย้าย การปลูก ต้องแจ้งขึ้น ทะเบียนกลาง/สาธารณสุขจังหวัด

ต้นทุน/ ราคาที่
เกษตรกรขายได้

สด 30-40 บาท/กก. แห้ง 350-400 บาท/กก.
สารสกัด 800 บาท/กก
ประมาณการลงทุนแบบไม่ใช้ค้ำไร่ละ 18,900 บาท
ประมาณการลงทุนแบบใช้ค้ำไร่ละ 49,050 บาท
ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2552

ผลิตภัณฑ์ที่มี
ในท้องตลาด

- เวชสำอางหรือเสริมความงาม ได้แก่ เครื่องสำอางบำรุงผิว
บำรุงทรวงอก แฮร์โทนิค
- ยาแผนโบราณ
- อาหารเสริม
- ผสมอาหารเร่งผลผลิตในอุตสาหกรรมไก่/สุกร

ตลาดต่างประเทศ

มีความต้องการสูงมาก แต่ไม่มีความแน่นอนผลิตภัณฑ์
ที่มีกวาวเครือขาวเป็นส่วนผสมเป็นที่รู้จักกันดีและเป็น
เวลานานทั้งในญี่ปุ่น จีน เกาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย
ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี

ชื่อไทย กวาวเครือขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Pueraria condollei* Grah. ex Benth. Var. *mirifica* (Airy Shaw & Suvatabandhu) Niyomdham

วงศ์: Leguminosae

ปัญหา/อุปสรรค

- 1.เกษตรกรที่ผลิตเชิงการค้ายังไม่มีระบบการผลิตที่ดี และยังมีการนำออกจากธรรมชาติ
- 2.ขาดข้อมูลที่ชัดเจนเรื่องสายพันธุ์ และเทคโนโลยีการปลูก การเก็บเกี่ยว การทำแห้ง ต้นทุนและผลตอบแทนที่เหมาะสม
- 3.มาตรฐานชนิดและปริมาณสารสำคัญ ออกฤทธิ์ และขนาดที่เหมาะสมในผลิตภัณฑ์กวาวเครือแต่ละประเภท ตลอดจนสารที่เป็นพิษยังไม่มีความชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพและความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

การผลิตกวาวเครือที่มีระบบการปลูกเชิงการค้ามีโอกาสดำเนินการเพิ่มพื้นที่ปลูกน้อยในระดับเกษตรกรทั่วไป เนื่องจากไม่มีผู้รับซื้อที่ชัดเจนและมีการลงทุนสูง

ผลิตภัณฑ์กวาวเครือในท้องตลาดไม่เพิ่มมากเนื่องจากกระแสตลาดสมุนไพรไม่ได้รับการกระตุ้นนักและผลจากภาวะเศรษฐกิจ

การส่งออกวัตถุดิบยังเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศและดำเนินการโดยภาคเอกชนร่วมกับนักวิชาการไทย

แนวทางการพัฒนา

- 1.เร่งศึกษารูปแบบการผลิตและการลงทุนที่เหมาะสมกับพื้นที่เกษตรกรและคุ่มค่าในการลงทุน การใช้ค้าง การเก็บเกี่ยว การทำแห้งที่รวดเร็วลดการสูญเสียและลดจลินทรีย์ปนเปื้อน
2. สนับสนุนการสร้างกลุ่มผู้ผลิตและเครือข่ายผู้ผลิตกวาวเครือที่มีความพร้อม เพื่อเป็นกลุ่มถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ แก้ไขปัญหา
3. สร้างองค์ความรู้แก่เจ้าหน้าที่โดยเฉพาะศูนย์ปฏิบัติการให้สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สนใจผ่านแปลงปลูกสาธิต ทดสอบเทคโนโลยีการปลูก/แปรรูปและมีหลักสูตรถ่ายทอดความรู้
4. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานวิจัยทั้งเกษตรและสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากกวาวเครือขาว
5. ส่งเสริมการปลูกในระบบเชิงการค้าที่มีผู้รับซื้อแน่นอน